

КАРТА
СВІТУ

Алістер Кроулі

ШОДЕННИК
НАРКОМАНА

Роман

ХАРКІВ
«ФІЛІО»
2018

Розділ 1

НІЧ ЛИЦАРЯ

Так, без сумніву, я почувався пригнічено.

Не думаю, що з огляду на все це була моя реакція на пережитий день. Звичайно, завжди є реакція після збудження від польоту; але ефект більше фізичний, ніж моральний. Не хочеться ні з ким говорити. Лежиш собі, куриш і п'єш шампанське.

Ні, мій паскудний стан був дещо іншим. Я проаналізував свої думки, як це швидко вчиться робити хороший пілот, і мені справді стало соромно. Якщо взяти в цілому, то я був одним з найщасливіших людей у світі.

Війна — наче хвиля: когось накриває, когось топить, когось розбиває на друзки об камені; але когось вона викидає далеко на берег, на блискучий золотий пісок, подалі від ще якихось додаткових примх долі.

Дозвольте пояснити.

Мене звуть Пітер Пендрагон. Мій батько був другим сином у родині, і він часто сварився з дядьком Мортімером, коли вони були малими хлопцями. Він перебивався заробітком лікаря загальної практики у Норфолку, потім одружився, але це не дуже покращило його справи.

Втім, він наскладав достатньо, щоб дати мені сяку-таку освіти. Тож коли розв'язалася війна, мені було двадцять два роки і я саме захистив диплом доктора медицини у Лондонському університеті.

Потім, як я вже казав, надійшла хвиля. Моя мати вступила до Червоного Хреста й загинула у перший рік війни. Безлад і збентеження були такі, що понад шість місяців я навіть не знав про це.

Мій батько помер від грипу перед самим перемир'ям.

Я подався до військової авіації; служба мені непогано вдавалася, проте я чомусь так і не набув упевненості ні в собі, ні у своїй машині. Командир моєї ескадрильї говорив, що я ніколи не стану славетним льотчиком.

— Давня справа, — казав він, — тобі бракує інстинктів, — додаючи до іменника цілковито безглуздий прикметник, який, однак, допоміг зробити речення чітко зрозумілим.

— У тебе виходить лише тому, — сказав він, — що ти маєш аналітичний склад розуму.

Що ж, здається, маю. Ось чому я зараз і пишу цей текст. У всякому разі, в кінці війни з'ясувалося, що у мене є лицарський титул, який, як я і дотепер свято вірю, дістався мені через канцелярську помилку якогось державного службовця.

Що ж до дядька Мортімера — він і далі продовжував відлюдькуватий спосіб життя; насуплений, нетовариський заможний підтоптаний парубок. Ми зовсім про нього не чули.

А потім, десь рік тому, він помер; і я, на превеликий подив, дізнався, що є єдиним спадкоємцем його п'яти-шести тисяч на рік і власником Барлі Грандж — просто неймовірно милої місцини у Кенті, ще й досить недалеко розташованої для зручності успішного молодого світського лева, яким я став. Найбільшою перевагою маєтку було штучне озеро, доволі велике,

щоб використовувати його як аеродром на воді для мого гідролітака.

Можливо, мені бракувало інстинктів для польотів, як казав Картрайт; але це єдиний вид спорту, що мене цікавив.

Гольф? Коли пролітаєш над полем для гольфа, ці люди і справді виглядають такою жахливою поганню! Такою нікчемною формальністю!

Тепер про мою пригніченість. Коли війні настав кінець, коли я залишився без копійки, без роботи, зовсім пограбований (навіть якби я мав якісь гроші) війною, щоб продовжувати медичну кар'єру, я розробив для себе абсолютно нову психологію. Знаєте, як почувашся, коли береш участь у повітряній дуелі, ти, здається, відсторонюєшся від усього. У всесвіті не існує нічого, окрім тебе і фріца, якого ти намагаєшся збити. Є щось у цьому відсторонене і богоподібне.

І коли я опинився на вулиці, куди мене викинула «вдячна» країна, я перетворився на цілком іншу тварину. Насправді я часто думав, що немає ніякого «я» взагалі; що ми просто засоби вираження чогось іншого; що коли ми вважаємо себе собою, ми просто — жертви примарної ілюзії.

Та до біса це! Фактично я став доведеним до відчаю диким звіром. Я був занадто голодним, так би мовити, щоб марнувати час на гіркі роздуми.

І тоді прийшов лист від адвокатів.

Це був ще один новий досвід. Досі я навіть гадки не мав, як низько люди готові гнути свої шиї.

— До речі, сер Пітер, — сказав пан Волф, — звичайно, це забере якийсь час, щоб уладнати усі справи. Це великий маєток, дуже великий. Але я подумав, сер Пітер, поки те се — ви не образитеся, якщо

ми випишемо вам для початку відкритий чек на тисячу фунтів.

Тільки коли вийшов за двері, я зрозумів, як сильно він хотів управляти моєю власністю. Йому не потрібно було переживати. Він досить добре вів справи бідного старого дядька Мортімера усі ці роки; навряд чи я б шукав когось іншого.

Що мене справді потішило у всій цій справі, це один із пунктів заповіту. Цей старий краб просидів усю війну у своєму клубі, огризаючись до всіх, кого бачив; і при цьому, виявляється, він постійно слідував за тим, що я роблю. У заповіті він зазначив, що зробив мене спадкоємцем «за блискучу службу нашій любій країні у важку для неї хвилину».

Це і є справжня кельтська психологія. Коли розмову закінчено, завжди залишається щось, що не промовляє ні слова, а йде прямо крізь землю, проникаючи у самісінький центр.

А тепер про кумедну частину історії. На свій подив, я виявив, що доведений до відчаю у пошуках роботи дикий звір усе ж був по-своєму досить щасливою твариною, так само як відчайдушний бог був щасливим у повітряному бою, граючи у ризиковану азартну гру з життям і смертю.

Жодного з них невдача не зажене у глухий кут; але молодий успішний світський лев був створінням значно нижчого рівня. Усе йому так чи інакше докучало, а через пересмажену відбивну він узагалі був украй роздратованим. Того вечора, коли я зустрів Лу, я зайшов до кафе «Вістерія» у стані якогось похмурого злого ступору. Причому єдиним прикрим випадком цього дня був лист від адвокатів, який я знайшов у клубі після перельоту з Норфолка до Барлі Грандж і поїздки автомобілем до міста.

Пан Волф дуже розсудливо порадив мені убезпечити частину маєтку в разі мого одруження; і тут виникли якісь дурні затримки з пошуком довіреного розпорядника майна.

Я терпіти не можу закони. Здається, ніби це просто низка перешкод, старанно розроблена для того, щоб не діяти розсудливо. Звісно, треба мати норми і правила, як у польотах, зрештою, щоб стартувати і зупинятися. Але їх дотримуватися — страшний клопіт.

Я подумав, що добре було б почастувати себе невеличким обідом. Та, мабуть, я не до кінця розумів, що насправді хотів не їсти, а людського товариства. Немає нічого такого. Кожна людина завжди самотня. Але коли ти сплутався із цілком порядною компанією, то забуваєш про цей жахливий факт достатньо надовго, щоб дати своєму мозку час відновитися від гострих симптомів його хвороби — думання.

Мій старий командир мав рацію. Я надто багато думаю; Шекспір теж багато думав. Це і підбило його написати ті чудесні речі про сон. Я вже й забув, які саме; але свого часу вони мене вразили. «Цей стріляний горобець знав, як страшно бути при свідомості», — сказав я собі.

Тож коли я зайшов до кафе, думаю, справжньою причиною, що привела мене сюди, було те, що я сподівався когось знайти і виговоритися. Люди думають, що говорити — ознака мислення. Переважно це не так; та з іншого боку, це машинальні хитрощі тіла, щоб зняти перевтому від мислення, подібно до того, як вправи для м'язів допомагають тілу тимчасово не відчувати свою вагу, біль, знесилення й усвідомлення неминучої загибелі.